

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **M. P.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 października 2025 r.

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2025 r., I KO 88/25, o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 250/22,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 września 2025 r., I KO 88/25, Sąd Najwyższy – na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. – odmówił przyjęcia wniosku skazanego M. P., osobiście przez niego sporządzonego, o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 grudnia 2023 r.,

sygn. akt II AKa 250/22, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 25 maja 2022 r., sygn. akt III K 259/19.

Postanowienie to zaskarżył M. P.. W zażaleniu podniósł, że z pisma jego syna – jednocześnie współoskarżonego w sprawie, w której został skazany – M. P. wynika, że to nie jego ojciec jest winnym popełnienia czynów, za które został skazany i że to on, tj. M. P. jest autorem pisma skierowanego w dniu 8 września 2018 r. do ówczesnego Prokuratora Generalnego.

W konkluzji wniósł o ponowne rozpoznanie sprawy.

Pismem z dnia 7 października 2025 r. (data wpływu do SN) skazany wystąpił z wnioskiem o wyznaczenie mu adwokata z urzędu z uwagi na brak środków, które umożliwiłyby mu ustanowienie obrońcy z wyboru.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skazanego M. P. na uwzględnienie nie zasługuje.

W pierwszym rzędzie stwierdzić należy, że rozpoznanie zażalenia na wskazane w części wstępnej niniejszego orzeczenia postanowienie Sądu Najwyższego nie wymaga ustanowienia dla skarżącego obrońcy z urzędu, ponieważ postępowanie zażaleniowe nie jest obwarowane prymusem adwokacko – radcowskim. Taki wymóg odnosi się do samego wniosku o wznowienie postępowania (art. 545 § 2 k.p.k.), którego przyjęcia zaskarżonym postanowieniem odmówiono.

Przechodząc do podania merytorycznych powodów utrzymania w mocy postanowienia z dnia 10 września 2025 r., I KO 88/25, przypomnieć należy skarżącemu, że zostało ono wydane w oparciu o przepis art. 545 § 3 k.p.k.

Uznanie wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w art. 545 § 2 k.p.k. (sporządzonego i podpisanego przez adwokata klub radcę prawnego) o wznowienie za oczywście bezzasadny ma miejsce w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania

karnego (zob. odpowiednio w przedmiocie interpretacji pojęcia „oczywistej bezzasadności kasacji” postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2006 r., IV KK 330/06 oraz z dnia 22 października 2008 r., V KK 98/08). Zastosowanie wskazanego przepisu uznać należy w związku z tym za konieczne w wypadkach, w których sąd wznowieniowy w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie tego sądu z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.) lub też wniosek w ogóle nie będzie wskazywał okoliczności uzasadniających wszczęcie tego rodzaju postępowania o charakterze nadzwyczajnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 września 2015, II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5; z dnia 19 stycznia 2016 r., V KO 77/15; z dnia 20 maja 2016 r., V KO 39/16, OSNKW 2016, z. 9, poz. 59; z dnia 22 listopada 2016 r., IV KO 78/16; z dnia 14 grudnia 2016 r., III KO 72/16).

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2025 r., I KO 88/25 stwierdzono, że żadna z podnoszonych we wniosku M. P., osobiście przez niego sporządzonym, okoliczności nie mieści się w podstawach wznowieniowych przewidzianych w Rozdziale 56 k.p.k. i z tym poglądem należy się zgodzić, a zasadności wywodów Sądu Najwyższego zawartych w pisemnych motywach zaskarżonego postanowienia autor zażalenia w najmniejszym nawet aspekcie nie podważył.

Słusznie Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że postępowanie sądowe w Polsce jest dwu a nie trzy-instancyjne. Nadzwyczajny środek zaskarżenia jakim jest wznowienie postępowania nie służy więc badaniu prawidłowości oceny materiału dowodowego dokonanej przez sądy wyrokujące i czynienie odmiennych ustaleń faktycznych, gdyż przedmiotem tego postępowania nie jest kwestia odpowiedzialności karnej, tylko istnienia podstaw do wznowienia postępowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 lutego 2004 r., II KO 75/03 oraz z dnia 13 maja 2009 r., II KO 31/08), takie natomiast w sprawie tej nie występują.

Nie może takiej podstawy stanowić w szczególności jednozdaniowe oświadczenie M. P., współsprawcy skazanego tym samym wyrokiem, którego

dotyczy wniosek M. P. o wznowienie postępowania, a nawet deklarowana obecnie przez niego, tj. syna skazanego, wola złożenia wyjaśnień, których składania odmawiał konsekwentnie w toku całego procesu zakończony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 250/22. Takie oświadczenie nie świadczy bowiem, że poczynione w postępowaniu merytorycznym ustalenia faktyczne były błędne, tym bardziej, że M. P., nieprzyznający się wówczas do winy, został również skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 25 maja 2022 r., sygn. akt III K 259/19, za czyny popełnione wspólnie i w porozumieniu z M. P..

Bez wątpienia też potwierdzenie przez niego autorstwa pisma z dnia 8 września 2018 r. skierowanego do ówczesnego Prokuratora Generalnego nie świadczy o tym, że w sprawie pojawił się nowy dowód, czyli właśnie to pismo. Nowym dowodem w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. jest – przy obecnym brzmieniu tego przepisu – dowód, który nie był znany ani sądom, ani stronom w czasie merytorycznego rozpoznawania sprawy. Tymczasem pismo to nie tylko dołączono do akt postępowania i to już na etapie śledztwa prowadzonego pod sygn. PR 2 Ds. [...] (k. 2068 akt sprawy), lecz co więcej było ono przedmiotem oceny Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w związku z rozpatrywaniem przez ten Sąd apelacji obrońców M. P. i M. P. od powołanego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu (zob. s. 29 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 250/22).

Wniesione zażalenie w znacznej części stanowi powielenie wcześniejszego wniosku o wznowienie postępowania zawartego w piśmie inicjującym z dnia 26 marca 2025 r. (przekazanego przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu do Sądu Najwyższego w dniu 1 lipca 2025 r. – k. 3 akt I KO 88/25) oraz w pismach uzupełniających M. P. z dnia 8 i 29 sierpnia 2025 r. (daty wpływu do SN) wraz z załącznikami, do której to argumentacji skazanego Sąd Najwyższy odniósł się w sposób kompletny i rzeczowy w postanowieniu z dnia 8 lipca 2025 r.

Ponieważ zaskarżone postanowienie Sądu Najwyższego, co wykazano wyżej, znajduje pełną podstawę prawną w treści art. 545 § 3 k.p.k., a stanowiska

tego nie podważyły wywody zawarte w zażaleniu, należało orzec o utrzymaniu w mocy tego orzeczenia.

[JJ.]

[r.g.]